

Ekkehardt Oehmichen

Klasszikus zene és közönsége

Az ARD komolyzenei tanulmányának eredménye

A klasszikus-zenei hanghordozók csökkenő száma, a koncertlátogatók átlagos életkorának növekedése, a kulturális rádióadók relatíve csekély hatósugara vagy a zeneoktatás névleges jelenléte az iskolákban újból felveti a klasszikus zene jelenének és jövőjének kérdéseit. Különösen az az érdekes, hogy milyen jelentősége van a klasszikus zenének, az ún. komoly zenének a szövetségi német lakosság körében. Melyik népesség-csoport nyitott a klasszikus zene iránt és melyik nem. Kik használják a rádiót és saját hanghordozóikat a klasszikus zene élvezetéhez? Kik teszik ezt csak ritkán vagy egyáltalán semmikor? Kikkel találkozunk a koncerttermekben és kikkel egyáltalán nem?

Az ARD (Német Közszolgálati Rádió- és Tévé-állomások Munkaközössége)

2005-ben széleskörű komolyzenei tanulmányban boncolta a kérdést. Országos reprezentatív felmérés keretében, 6096 véletlenszerűen kiválasztott 14 éven felüli polgárt kérdeztek meg telefonon. A kutatás rendkívülisége abban rejlett, hogy a megkérdezettek nem verbális módon kapták a kérdéseket, hanem 21 részletet játszottak be a klasszikus zene repertoárjából és 4 példát hasonló műfajokból. Alapjában véve a középpontban nem az egyes zenei stílus, hanem a mindenkori zenei megjelenési forma elfogadottsága állt. A tanulmány koncepciója tudatosan vette tekintetbe a tényállást, hogy a klasszikus zeneirodalom nemcsak a magas-kultúra céljait szolgálja, hanem jelen van a mindennapok kísérőjeként is. A befogadó- és élvezeti készségnél tekintetbe vették a

hangulati és szituációs függőséget és kerülték annak veszélyét, hogy előítéletek és szociális elvárások az eredményt torzítsák.

A következő három cikkből az első a szövetségi köztársaság komolyzenei publikumának nagyságrendjével és szociális összetételével foglalkozik. Eszerint a népesség 53 százalékos többsége nyitott a komolyzene iránt.

A második referátumban a rádióban elhangzó komolyzene elfogadottságáról lesz szó.

A harmadik a koncertlátogató közönség nagyságával, valamint szocio-demográfiai és tipológiai struktúrájával foglalkozik. A népesség 38 százaléka mutatkozik hajlandónak hangverseny-látogatáshoz, de csak 6 százaléka teszi ezt gyakran vagy rendszeresen.

Annette Mende/Ulrich Neuwöhner

Ki hallgat ma klasszikus zenét?

A komolyzene-kedvelők szocio-demográfiai struktúrája

A következő cikk arra a kérdésre keresi a választ, hogy manapság kit szólít meg a klasszikus ill. komoly zene. Előtérben áll a komolyzene iránti általános nyitottság. Kit ér el a klasszikus zene és milyen értéket képvisel?

Annak meghatározásához, hogy kik azok akik a komolyzene iránt érdeklődnek ill. annak számára megnyerhetőek, első lépésben két csoportot különböztetünk meg: azokét, akik nyitottak a komolyzene iránt és azokét, akik nem.

A komolyzene iránti nyitottságot viszonylag alacsony küszöbön határoztuk meg. Az értékeléshez használt 21 zenei részletből csupán hármat kellett „nagyon jó”-ként vagy „jó”-ként jellemezni. Újabb kérdés következett arra vonatkozóan, hogy az említett részletek kedveltsége a rádió-, hanghordozó- vagy élőzene koncert /opera hallgatottságból ered-e. A komolyzene iránti nyitottság mértéke a klasszikus zenének a személyhez való közelsége és az utólagosan feltett kérdésekre adott válasz kombinációjából tevődött össze. Az így meghatározott értékelés szerint a népesség 14 éven felüli 53 százaléka fogékony, 47 százaléka viszont nem a komolyzene iránt.

A komoly-zene iránt nyitottak tipikus szocio-demográfiai jellemzői: